

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ludwig van Beethoven

1770 Bonn – 1827 Vídeň

Ludwig van Beethoven

významný německý hudební skladatel

přelomu 18. a 19. století

- dovršitel tzv. vídeňského klasicismu.
- v průběhu svého života rozvinul typické formy a hudební prostředky klasicismu do svého osobitého hudebního stylu
- ve své zejména pozdější tvorbě jako by „předpověděl“ vznik nového hudebního slohu – romantismu (19. století)

Život

- vyrůstal v hudebně založené rodině,
ale dětství měl těžké
 - otec ho nutil hodiny cvičit na klavír, chtěl vydělávat na jeho talentu po vzoru Mozartova otce
 - matka brzy zemřela a otec, dvorní tenorista, propadl alkoholu
- po matčině smrti se stal jediným živitelem rodiny
- od r. 1792 žil až do smrti ve Vídni, kde studoval u významných skladatelů (např. Joseph Haydn nebo Antonio Salieri)

- byl oblíben u vídeňské šlechty (např. Lobkovicové, Kinští, Esterházyové ...)
- žil jako svobodný umělec , což bylo v té době značně neobvyklé
- koncertoval, vyučoval hudbu, žil z podpory šlechtických rodů
- nikdy se neoženil, neměl děti. Jeho jediným dědicem se tak stal jeho synovec Karl.
- zemřel 4 měsíce po operaci břicha, pravděpodobně na otravu olovem (příčina smrti nebyla nikdy přesně určena)

- několikrát pobýval v Čechách
 - navštívil Prahu
- v lázních v Teplicích se setkal s Goethem)
- v Karlových Varech se pokoušel léčit svou nedoslýchavost
- několikrát navštívil Hradec nad Moravicí, kde pobýval na panství knížete Lichnovského

Zámek v Hradci
nad Moravicí
(okres Opava)
a Beethovenova
busta v zámeckém
parku

Ztráta sluchu

- přibližně od r. 1795 trpěl vážnou chorobou sluchu
- používal řadu pomůcek - např. různá naslouchátka nebo tyč připevněnou ke klavíru, kterou držel v ústech a s její pomocí tak vnímal zvukové vibrace
- v roce 1816 ohluchl úplně, ale díky mimořádnému hudebnímu nadání mohl tvořit dál
- některá velká díla vytvořil už jako úplně hluchý (např. 9. symfonii d moll S ódou na radost)

Dílo

- *Orchestrální díla :*

- devět symfonií:
- pět klavírních koncertů:
- trojkoncert pro klavír, housle a violoncello
C dur
 - houslový koncert D dur
 - chorální fantasie c moll
- Koncertní předehra Egmont (c moll)

• Vokální díla :

- dvě mše:
- oratorium Kristus na hoře Olivetské
- Kantáta Klid moře a šťastná plavba
 - slavnostní hra Ruiny aténské
 - Kantáta Slavný okamžik
- napsal pouze jednu operu - Fidelio

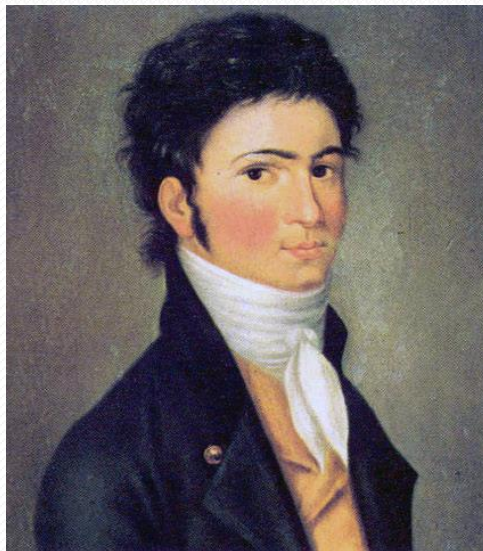
• Sólové a komorní skladby :

- smyčcové kvartety:
 - Velká fuga B dur
- celkem 32 klavírních sonáty
 - klavírní tria
 - houslové sonáty

Beethovenova podoba

Beethoven jako
třináctiletý,
portrét od
neznámého autora

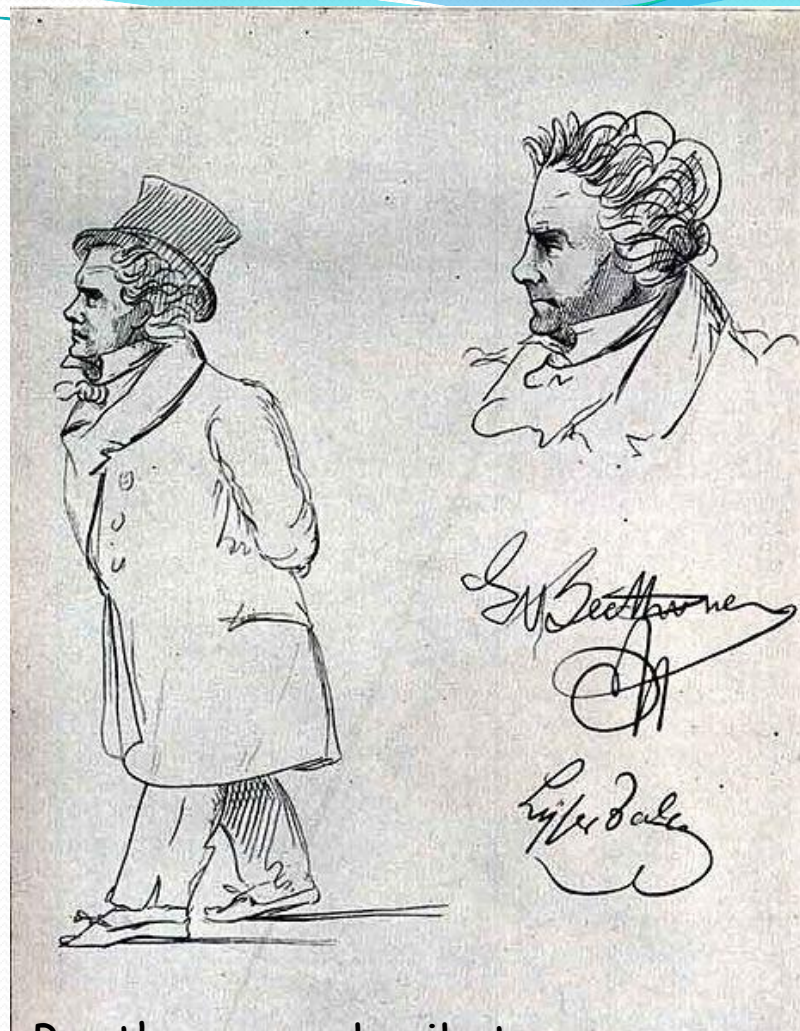
Beethoven jako
jednadvacetiletý,
portrét od Carla
Traugotta Riedela

Beethoven v r. 1803 ,
portrét od Christiana
Hornemanna

Beethoven v roce
1815, portrét od
Josepha Willibrorda
Mählera

Beethovenova karikatura
od Johanna Theodora Lysera

Ukázky z tvorby:

- Bagatella č. 25 a moll pro sólový klavír, známá jako Für Elise - Pro Elišku.
jedna z nejpopulárnějších Beethovenových skladeb
- Klavírní sonáta č. 2 cis moll „Měsíční svit“, op. 27,
- Symfonie č. 5 c moll op. 67 „Osudová“
jedna z nejslavnějších symfonií světové klasické hudby, poprvé hrána ve vídeňském Theater an der Wien 22. prosince 1808. Uvodní takt této symfonie byl motivem známé znělky britské rozhlasové stanice BBC v osudových letech Druhé světové války.

- **Symfonie č. 9 S Ódou na radost**, op. 125,
 - ✓ poslední dokončená Beethovenova symfonie (1824).
 - ✓ v poslední, čtvrté větě použil sborový zpěv jakožto nový prvek, který je v symfoniích zcela neobvyklý.
 - ✓ jako text této části využil báseň německého básníka **Friedricha Schillera Óda na radost** z roku 1785 (přepracováno 1803).
- ✓ zpívaná část a současně nejznámější motiv této skladby se stala roku 1985 hymnou Evropské unie

Autor: Zuzana Štichová

Vzdělávací oblast: Umění a kultura – hudební výchova

Téma: Ludwig van Beethoven

Ročník: 6.

Datum vytvoření: březen 2012

Anotace: Prezentace určená k seznámení žáků se základními informacemi o L. van Beethovenovi.

Metodické pokyny: Prezentaci lze využít jako úvod k poslechovým činnostem, součástí prezentace jsou poslechové skladby (úryvky) a pracovní list s otázkami a úkoly.

Pomůcky: PC, dataprojektor, poslechové skladby na CD nebo např. ve formátu mp3, pracovní list

Zdroje:

- <http://www.ipl.o>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Ludwig_van_Beethovenrg/div/mushist/clas/be
- http://en.wikipedia.org/wiki/Ludwig_van_Beethovenethoven.html
- http://turistickyatlas.cz/vse/misto/6746_zamek-hradec-nad-moravici.html
- <http://www.profimedia.cz/fotografie/busta-ludwig-van-beethoven/0078871809/>
- [**www.youtube.com**](http://www.youtube.com)
- CD k učebnici Hudební výchova pro 8. ročník ZŠ, vydalo SPN a.s. 1998
- CD The Best of Beethoven, NAXOS 1993